

Szegedhez és a Szegedi Tanszékhez. Jelen poszter e régészeti szerv szegedi vonatkozású, immár több mint 15 éves ténykedését mutatja be röviden.

BERTA Norbert – GIEDL Dániel – MAJOR Péter

Avar és honfoglalás kori temetők Páty határában

A közelmúltban, a település déli határában meginduló nagyberuházásokat megelőző régészeti feltárások jelentős leletekkel és eredményekkel gazdagították a térség történelmét. A Füzes-pataktól nyugatra húzódó dombvonulatokon, a Malomi-dűlő és Faluvégi-dűlő lelőhelyek területét érintő kutatások eredményeként immár hat, kora középkori temetőt tartunk számon (Páty–Malomi-dűlő A–E, Faluvégi-dűlő). A viszonylag szűk területen belül, egymáshoz földrajzi és kronológiai közelségben álló temetők kiváló lehetőséget biztosítanak egy mikroregionális összehasonlító vizsgálathoz. A jelenleg is zajló interdiszciplináris kutatások a Malomi-dűlő C és D temetőkre fókuszálnak. A poszteren az eddigi eredmények rövid összefoglalására teszünk kísérletet.

BERTA Norbert – DEÁK Rita – GULYÁS Bence – MAJOR Péter

Újabb avar kori érmes sírok Hajdú-Bihar vármegyében

A kora avar kor viszonylatában Hajdú-Bihar vármegye területe az egyik legkevésbé kutatott régióként számított a Tiszántúlon. Az elmúlt évek nagyberuházásait megelőző régészeti feltárásoknak köszönhetően mintegy tucatnyi új lelőhely látott napvilágot, amelyek nem csak mennyiségi, hanem minőségi változást is eredményeztek. Ezek között több, ritkának számító és magas minőséget képviselő tárgytípussal (főleg ékszerekkel és viseleti elemekkel) eltemetett egyén sírja is megtalálható, akiket magányosan vagy kisebb temetőkben helyeztek végső nyugalomra. Előadásunkban négy, bizánci arany *solidus* is tartalmazó temetkezést kívánunk bemutatni és röviden értékelni, amelyekből összesen öt érme került elő.

BÍRÓ Gyöngyvér – MISKOLCZI Melinda

Egy kutatás kezdetén: középkori és kora újkori tetőcserepek nyomában

Előadásunkban egy új kutatást, illetve az ehhez vezető leletegyüttéseket szeretnénk röviden ismertetni. A Mezőhegyes határában feltárt tetőcserep készítő műhely, valamint a diósgyőri vár egykori tetőzetéhez tartozó cserepek irányították rá a figyelmünket arra a hiányosságra, hogy a középkori és kora újkori tetőcserepek témája eddig

háttérbe szorult a magyarországi régészeti kutatásban. A tetőcserépnek fontos szerepe volt az építkezés, a tűzmegeelőzés és a reprezentáció tekintetében. Előállítására és szállítása szakértelmet, szervezést, időt és pénzt igényelt, ezért gyártása és használata a középkorban nem volt általános.

A projekt célja, hogy egy olyan lelőhely- és leletkatasztert hozzon létre, amely tanulmányozhatóvá és összevethetővé teszi a Kárpát-medence területén ismert középkori és kora újkori tetőcserepeket, illetve az ezek előállítására szolgáló műhelyeket.

BORSÓDI Martin – SZABÓ János József

A Csongrád–Berzsenyi u. 4. sz. alatti lelőhely római kori emlékei

1959-ben Párducz Mihály, Kőhegyi Mihály segédletével, nyolc temetkezést tárt fel Csongrádon a Berzsenyi Dániel utcában, emellett az ásatásvezető megfigyelt egy szokatlan, kerek alaprajzú lakógödröt is. A sírok közül kettő a kora avar korra, hat pedig a 4. század végére – 5. század elejére keltezhető. Szemtanúk, adattári dokumentumok, valamint az utólag a gyűjteménybe került leletanyag segítségével kiegészítő információkat tudunk gyűjteni az egykori munkálatokról. Különböző forrásokból korábbi feltárási munkákról is értesülhetünk, amelyek következtetni engednek rá, hogy egy településsel, valamint egy korábbi szarmata temetővel is számolnunk kell ezen a részen. Az ásatást követően is került még anyag a múzeumba beszolgáltatás által, valamint a lelőhelyen még két régészeti feltárást is zajlott: 2002-ben csatornázási munkák során egy újabb sír látott napvilágot, valamint 2023-ban geofizikai felmérést és tervásatást szerveztünk annak reményében, hogy további adatokat nyerjünk a területről.

CZÖVEK Attila

A Barbarikum „kiterjesztése” a Dunántúlra

Tiszai kötődésüként Tolna megyébe kerülve, ha nem is bántó szándékkal, de gyakran szóvá tették nekem barbarikumi származásomat. Természetesen nem személyes sértettség miatt, hanem a tolnai Dunamente három évtizedes kutatásának egyik eredményeként szükséges árnyalni, hogy az évezredek alatt valójában hol is volt az adott területen a Dunántúl keleti határa. Földrajzilag egyértelműen a Duna jelentette, jelenti a határt, de természetes mederváltoztatásai és több kilométer széles árterülete elgondolkodtatja a szemlélőt. A római korban lényeges a kérdés: hol a határ, mi a határ a Birodalom és a Barbarikum között? A geomorfológiai jegyek, a légifotókon felfedezhető struktúrák, a terepbejárás, a feltárási eredmények és a geofizikai felmérések egyér-